

Н. В. Федічева, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ДИСКУСІЯ НА ЗАНЯТТЯХ З КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Федічева Н. В.

Дискусія на заняттях з китайської мови

В статті розглядається дискусія як підхід до навчання, що може використовуватися в процесі навчання китайської мови як іноземній. Педагоги в галузі методики викладання єдині в думці, що дискусії дуже ефективні в класах, де викладається іноземна мова. Дискусії розвивають мовні навички, надають можливість студентам думати критично про теми, які вони вивчають, і, в той же час, дають вчителям підстави для перевірки розуміння учнями завдань і текстів для читання. Ефективні дискусії у класі створюють атмосферу співпраці, в якій студенти діляться своїми ідеями і сприймають конструктивну критику своїх товаришів з групи. Надано огляд дискусії в аудиторії як окремого підходу до навчання і запропоновані конкретні моделі дискусій викладачам вишів та вчителям шкіл. Описується використання дискусії в поєднанні з іншими моделями навчання: короткі сесії у форматі питання-відповідь щодо матеріалів для читання; дискусія – відкриття або знахідка; обговорення з метою обміну досвідом; дискусія у малих групах. Наводяться приклади тем для дискусій, які можуть бути використані на заняттях зі студентами другого, третього і четвертого курсів, які вивчають китайську мову як іноземну.

Ключові слова: дискусія, обговорення, навчання китайської мови, мовні класи.

Федічева Н. В.

Дискусия на занятиях по китайскому языку

В статье рассматривается дискусия в качестве подхода к обучению в процессе обучения китайскому языку как иностранному. Педагоги в области методики преподавания едины во мнении, что дискуссии очень эффективны в классах, где преподается иностранный язык. Дискуссии развивают навыки говорения, дают студентам возможность думать критически о темах, которые они изучают, и, в то же время, дают учителям основания для проверки понимания студентами задания и текстов для чтения. Эффективные дискуссии в аудитории создают атмосферу сотрудничества, в которой студенты делятся своими идеями и принимают конструктивную критику своих товарищей по группе. Дается обзор дискуссии в аудитории в качестве подхода к обучению и предложены конкретные модели дискуссий для преподавателей вузов и

учителів шкіл. Описується використання дискусії в поєднанні з іншими моделями навчання: короткі сесії в форматі запит-відповідь; дискусія – відкриття або знахідка; дискусія з метою обміну досвідом; дискусія в малих групах. Приводяться приклади тем для дискусій, які можуть бути використані на заняттях зі студентами другого, третього та четвертого курсів навчання, які вивчають китайську мову як іноземну.

Ключові слова: дискусія, обговорення, навчання китайській мові, мовні класи.

Швидке зростання Китаю як глобального економічного простору, викликає до нього та його мови зростаючий інтерес в усьому світі. Як наслідок, TCFL – навчання китайської мови як іноземної – це область, що швидко розвивається і все більше людей прагнуть оволодіти китайською мовою. Важливо відзначити, що в навчальній літературі китайська часто згадується як міжнародна мова. Швидке зростання людей, які бажають вивчати китайську мову, викликає попит на викладачів, які були б належним чином підготовлені, щоб навчати мову в різних регіонах світу. Є багато програм TCFL у Великобританії, США, Канаді та багатьох інших країнах, включаючи Україну. Магістерські програми в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка, наприклад, спрямовані на оснащення студентів з повної теоретичної підготовки китайської лінгвістики та теорії TCFL і її методології, а також розвиток у них практичних навичок TCFL таких, як планування уроку, відбір і розвиток навчальних матеріалів, ефективні стратегії навчання мови, керівництво класом, оцінювання, тощо.

У статті ми розглянемо дискусію як конкретний метод навчання, що може бути використаний університетськими і шкільними викладачами китайської мови як іноземної. Дискусії на іноземній мові використовувалися з появою аудіо-мовного методу. Педагоги в галузі методики викладання єдині в думці, що дискусії дуже корисні в класах, де викладають іноземні мови [1, 2, 3, 7, 8]. Дискусії розвивають мовні навички, надають можливості для студентів думати критично про теми, які вони вивчають, і, в той же час, дають підстави для вчителів, щоб перевірити розуміння учнями завдань і текстів для читання. Крім того, ефективні дискусії у класі створюють атмосферу співтовариства, в

якій студенти готові поділитися своїми ідеями і прийняти конструктивну критику від своїх товаришів по групі.

Переваги використання дискусій в мовних класах численні. Серед них такі: дискусії у групі забезпечують більш тісну взаємодію між викладачем і студентами; викладачі підтримують більший контроль над тим, що студенти вивчають, бо вони в змозі регулювати обговорення; вчителі можуть перевірити те, що студенти знають через поставлені запитання; студенти мають тенденцію залишатися зосередженими на уроці, тому що вони можуть бути викликані відповідати на запитання; студенти відчувають себе більш комфортно і з бажанням задають запитання і відповідають на них в ході дискусії.

У той же час педагоги свідомі про деякі недоліки проведення дискусії в класі [2, 4, 5, 7]. Вони такі: дискусії у групі вимагають установки і забезпечення дотримання основних правил для студентів. Якщо ці правила не дотримуються, є ймовірність того, що дискусія може швидко уклонитися від теми. Студенти, у яких навички аудіювання та говоріння слабкі, будуть мати труднощі у розумінні того про що йде мова і їм буде важко виражати свої думки та ідеї.

Багато вчених вивчали проблему використання методу дискусії у класі. Серед них такі: Браун Д., Гуд Т., Мур Д., Омаггіо Г., Річард-Амато А., Уоллес Д., Юн Вей, і багато інших педагогів.

Мета цієї статті складається з трьох частин, а саме : 1) дати огляд дискусії у класі в якості підходу до навчання; 2) намітити навчальні ефекти дискусії; 3) запропонувати шляхи для проведення дискусій.

Дискусія у класі є важливим аспектом викладання китайської мови як іноземної і тому важко розглянути її окремо від усіх інших методів, що виконують функції навчання. Тим не менш, ми постараємося дати огляд дискусії в класі в якості окремого підходу до навчання і запропонувати конкретні підходи для вчителів. По-перше, ми будемо дивитися на загальні риси дискусії як методу навчання. Будь-яке обговорення (дискусія) може бути сприйнято як підхід до навчання з використанням трьох загальних компонентів:

- 1) як учень так і вчитель повинні розмовляти;

- 2) студенти повинні приймати участь у діалозі на тему, що вивчається;
- 3) студенти та викладачі практикують і публічно демонструють свої когнітивні, комунікативні навички а також уміння у говорінні.

Сьогодні дискусії використовуються вчителями, які хочуть зменшити *час* власного говоріння з метою залучення більшої кількості студентів у розмові на мові, що вивчається. Протягом багатьох років, дискусія розглядалася тільки в якості альтернативи лекції. Сучасний погляд не порівнює обговорення або дискусію з іншими стратегіями або моделями навчання, а замість цього визнає, що (1) обговорення є стратегією, яка не обов'язково має стояти в поодиночці, але може бути використана з іншими моделями навчання та в різних ситуаціях; (2) вибір про те, коли використовувати дискусію залежить від цілей і завдань, які учитель хоче досягти.

Коротко розглянемо навчальний ефект обговорення. Дискусії на китайській мові у класі використовуються вчителями для досягнення, принаймні трьох важливих навчальних цілей.

1. Допомогти студентам побудувати своє власне розуміння висловлення на китайській мові. Обговорення теми допомагає студентам розвивати свої навички аудіювання та говоріння та підвищити свою здатність думати на мові, яку вони вивчають.

2. Сприяти залученню студентів до участі у дискусії. Дослідження, а також здоровий глузд стверджують, що для того щоб відбувалося ефективно навчання, студенти повинні взяти на себе відповідальність за власне навчання і не залежати виключно від учителя. Використання дискусій є одним із засобів зробити це, бо вони дають студентам можливість висловити свої власні думки та ідеї.

3. Допомогти студентам усвідомити важливі навички спілкування. Дискусії є публічними, і тому вони забезпечують засоби для вчителя, щоб з'ясувати, якими мовленнєвими навичками студенти володіють і яким навичкам їх треба навчати. Обговорення, таким чином, забезпечує соціальні параметри для вчителів, щоб допомогти студентам навчитися таким важливим

навичкам спілкування, як висловлювання власних ідей, слухання інших, реагування на запитання та ставлення власних коректних питань.

Є різні підходи для проведення дискусій. Деякі з них, які придатні для викладачів китайської мови як іноземної, описані нижче.

1. Використання обговорення в поєднанні з іншими моделями навчання. Всі моделі навчання вимагають обговорення. Наприклад, при використанні презентації, ми усвідомлюємо важливість отримання студентами нових знань та розширення їх мислення, а для вчителя це засіб перевірки розуміння. Коопероване навчання вимагає, щоб студенти усно спілкувалися, хоча акцент робиться часто на спілкуванні студента зі студентом в малих групах. У пошуковому навчанні потрібен постійний обмін між учителями та учнями на всіх етапах уроку.

2. Вчителя часто задають студентам читати тексти на конкретні теми. Це читання може охоплювати параграф тексту, а іноді і главу книги. Читання може охоплювати багато питань, різні літературні форми, такі як газетні статті, п'єси, вірші, оповідання, романи, або сторінки гумору. Вчитель пояснює студентам, що читання завжди є з певним наміром. Іноді, мета – дізнатися важливу інформацію про тему, а в інших випадках це ознайомитися з конкретним автором, з конкретним типом літератури, або точкою зору. Короткі сесії у форматі питання-відповідь щодо матеріалів для читання можуть надавати вчителям засоби, які дозволяють їм перевірити розуміння текстів студентами а також підвищувати мотивацію студентів до виконання завдань, пов'язаних з читанням.

3. Дискусія – відкриття або знахідка. Деякі дискусії вчителі організовують з конкретною метою для того, щоб студенти були першовідкривачами власних ідей. Як правило, цей тип дискусії згадується як відкриття або знахідка. Хоча ряд конкретних підходів до цього типу дискусії вже розроблено, всі вони мають загальний формат: викладач починає урок, представляючи студентам загадкову подію або те, що називається «трошки таємниць». Події відносяться до загадкових або нестандартних ситуацій, які не

відразу є зрозумілими, наприклад, такі, коли громадські події вступають в протиріччя з народною мудрістю; коли людина змінює форми металевих об'єктів, таких як ложки або виделки, просто дивлячись на них; коли вода не замерзає при дуже холодній температурі і тому подібне. Ці ситуації викликають подив студентів і створюють когнітивний дисонанс і тому вони забезпечують природну мотивацію, щоб подумати. Коли вчителі використовують цей підхід, вони заохочують студентів до висунення власних гіпотез щодо пояснення загадкових подій, до постановки питань і висловлювання власних ідей.

4. Обговорення з метою поділитися досвідом.

Часто вчителі проводять обговорення для того, щоб допомогти студентам знайти сенс від загального досвіду або протистояти один одному з відмінностями в думках. Молодші діти можуть поговорити про те, що вони дізналися від свого візиту в музей, або в зоопарк, або в ляльковий театр. Учні старших класів та студенти можуть поговорити про те, що вони дізналися читаючи на китайській, англійській або будь-якій іншій мові висловлення китайського філософа Конфуція. Важливі сьогоденні події, такі, як вибори, зустрічі на вищому рівні, землетруси, або стихійні лиха, часто обговорюються в класі. Глобальні проблеми і суперечливі теми можуть також бути предметом обговорення. Цей тип обговорення надає студентам змогу формулювати і висловлювати незалежне мислення і власні думки. Діалог про власний досвід і переживання сприяє також вдосконаленню навичок говоріння.

5. Дискусія у малих групах. Клас ділиться на невеликі групи і студенти беруть на себе відповідальність за проведення обговорення. Структура навчального середовища в невеликих групах неймовірно важлива. Як з кооперативними навчанням та дискусією - відкриттям, умови для проведення обговорення в малих групах у класі характеризуються відкритістю процесу та активною роллю студентів. Умови також вимагають пильної уваги до використання фізичного простору. Викладач може забезпечити різні ступені

структури для конкретного обговорення, залежно від характеру класу і мети та завдань уроку.

Багато шкільних вчителів та університетських викладачів китайської мови як іноземної мови скаржаться, що їхні студенти "не мають нічого, щоб сказати". Вони скаржаться, наприклад, що у них немає своєї думки і вони не готові обговорювати що-небудь. Частина проблеми полягає у способі, який педагоги підбирають до підходу щодо дискусії як діяльності. Якщо студентів просять висловитися на важку тему перед їх товаришами по групі на китайській мові і без жодного попередження, вони скоріше за все не захочуть цього робити. Звичайно, деякі дискусії розвиваються спонтанно в ході уроку. Студент реагує на те, що каже один студент, потім інші приєднуються, і незабаром весь клас бере участь. Такі дискусії часто є найбільш успішною сесією, що вчитель і клас можуть мати разом. Але такі дискусії важко запланувати. Таким чином, дискусія як підхід до навчання, складається з орієнтованої групової бесіди за участю групи студентів або всього класу. Для того щоб отримати позитивні результати як для учня і вчителя, студенти повинні проявляти інтерес до пропоновані теми дискусії, і обговорення має бути організовано належним чином. Викладач повинен розробити навчальні завдання, вибрати правильний формат обговорення, і взяти до уваги рівень знань учнів або студентів щодо теми обговорення в класі.

Нижче ми наводимо кілька прикладів тем для обговорення, які можуть бути рекомендовані для студентів другого, третього і четвертого курсів університету, які вивчають китайську мову як іноземну.

Роль, яку жінки відіграють у суспільстві в Китаї і в Україні. Сімейні відносини в Китаї і в Україні: однакові чи різні? Як люди зустрічають Новий рік в Китаї і в Україні. Успішні люди – що вони роблять, щоб бути успішним. Дистанційне навчання: плюси і мінуси. Куріння і небезпечні хвороби: чи пов'язані вони між собою? Що означає бути людиною освіти? Культурні стереотипи: це добре або погано? Культурні стереотипи: їх користь в спілкуванні з іншими людьми. Культурні стереотипи: чи повинні ми приймати

їх до уваги, коли спілкуємося з представниками інших культур? Культурний шок та його симптоми. Культурний шок є нормальним і більшість людей відчують його – чи згодні ви з цим? Культурний шок: що ми повинні знати, коли ми стикаємося з ним?

У статті ми представили дискусію в класі в якості підходу до навчання, розповіли про навчальні ефекти обговорення, запропонували деякі підходи для проведення дискусії і дали кілька прикладів тем для обговорення.

Література

1. **Brown H. D.** Teaching by principles: an interactive approach to language pedagogy / H. D. Douglas. – New York: Longman, 2000. – 480 p.
2. **Good Th. I.** Looking in Classrooms / Th. I. Good, J. E. Brophy. – New York: Longman, 2000. – 340 p.
3. **Moore K. D.** Classroom Teaching Skills / K. D. Moore. – Boston : McGraw-Hill, 1998. – 354 p.
4. **Omaggio H. A.** Teaching Language in Context / H. A. Omaggio. – Boston : Heinle and Heinle, 1993. – 532 p.
5. **Richard-Amato P. A.** Making It Happen / P. A. Richard-Amato. – New York: Longman, 1996. – 480 p.
6. **Wallace J. M.** Training Foreign language teachers / J. M. Wallace. – Cambridge, CambridgeUniversity Press, 2004. – 180 p.
7. **Yun Wei.** Integrating Chinese Culture with TEFL in Chinese Classroom // Sino-US English Teaching. 2005. Vol. 2. No 7. Pp. 55 – 58.
8. <http://www.discussions.com>.

Fedicheva N. V.

Discussion in Chinese Language Classroom

The article deals with discussions in foreign language classrooms. Educators in the field of teaching methodology are unanimous in their opinion that discussions are very helpful in classrooms where foreign languages are being taught. The advantages of using discussions in language classrooms are numerous. At the same time educators are aware of some disadvantages of a whole group or class discussion. The objective of this article is threefold, aiming to: (1) to provide an overview of

classroom discussion as an approach to teaching (2) to outline instructional effects of discussion; (3) to offer approaches for holding discussions. There are different approaches for holding discussions. Some of them which are suitable for teachers of Chinese as a foreign language are described in the article. They are the following: using discussion in conjunction with other teaching models; recitations discussions; discovery or inquiry discussions; discussions to share experiences; small group discussion. Examples of topics for discussions which can be recommended for second, third, and fourth year university students who learn Chinese as a foreign language are given in the article.

Key words: discussion, teaching Chinese as a foreign language. Language classrooms.

Відомості про автора

Федічева Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Основні наукові інтереси зосереджено навколо методики викладання іноземних мов та культури спілкування.

Стаття надійшла до редакції 02.04.2015 р.

Прийнято до друку 26.06.2015 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Харченко С.Я.